

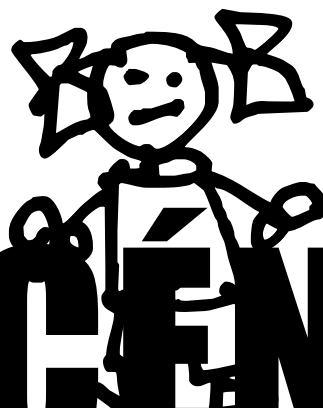

DĚNÍK DĚTSKÉ SCÉNY

Fabrika SVITAVY

ČTVRTEK 14.6.2018

6.

NA ÚVOD...

Nastává soumrak. V redakci je slyšet temné hučení počítače a pravidelné ozvy prstů redaktora-rytíře Deníku dětské scény (zkráceně RR), který tesá svá slova na obrazovku počítače. V dále houkají sovy a dupají králíci s červenými očima. RR vyfukává znak za znakem. Musí to stihnout dříve, než přijde U. Čas neúprosně plyne, on je teprve za polovinou předepsaných znaků. Ví, že pokud nestihne dopsat článek, bude se muset utkat s U. Zrychluje počet úderů za sekundu. Pot mu stéká po tváři. Stírá si jej a pokračuje dále. Aby nepropadl panice, v představě si udržuje obraz vrabčáka a prince s jeho třemi pomocníky. Oni měli svůj cíl a odhodlaně se pustili do překonávání překážek. Riskovali, že přijdou o to nejcennější, co mají. O svůj život. Za dveřmi redakce je slyšet plíživé našlapování U. Levá ruka RR nekontrolovaně odskočí od klávesnice a zvadne. RR se vyděsí a svou práci koncentruje do zbylých pěti prstů. Už je slyšet sípavý dech U. „Hlavně odvahy, nesmíš to vzdát!“ povzbuzuje RR sebe sama. Černé myšlenky zahání vzpomínkami na seminarity dílny A a jejich příběhy odvahy. U už sahá po klice. Palec pravé ruky vypovídá zlobu. U pootevře dveře a škvírou nakukuje dovnitř. Malíček RR odskočil od klávesy a strnul. „Hlavně splnit úkol!“ probleskuje mu hlavou. U vkročí do redakce. Prsteníček dostane křeč. RR napne zbytky sil, dvěma prsty dopíše poslední slovo článku a kliknutím odešle text do systému. Než padne na klávesnici, hlavou mu proběhne „Hotovo!“ a někde v dále jeho vědomí se usídlí pocit štěstí a zadostiučnění. Deník Dětské scény je zachráněn.

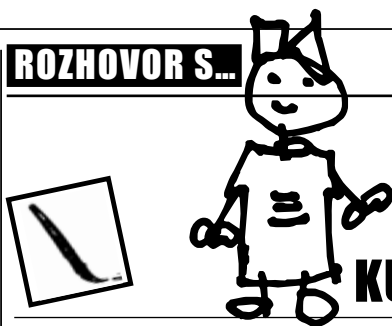
V diskusi o představeních zaznělo, že když se postava dostane do situace, kdy něco chce, musí začít skutečně jednat. Někdy se jí to nepovede napoprvé jako třeba RR. Pokud je ale vystavena téže situaci znovu, je na zvážení, zda by ji neměla řešit jinak.

Redaktoři svůj „boj“ vyhráli a vy nyní čtete poslední číslo Deníku Dětské scény. Těšilo nás, že jsme se s vámi mohli setkávat, ať už na jevišti, či na jiných místech. Přejeme vám šťastnou cestu a těšíme se na shledanou v příštím roce.

Za redakci Roman Manda

Víte, co je to U, milí dětští čtenáři? No přece Uzávěrka posledního šestého čísla Deníku Dětské scény. Tedy přesně daný čas, do kterého musí být všechny články, fotografie a obrázky vytvořeny, aby bylo možné je nasázet, tzv. zalomit, na strany a následně vytisknout, aby byl pro vás časopis dostatečně **epesní**.

ROZHOVOR S...

... DAGMAR SCHULZOVOU, PRACOVNICÍ STŘEDISKA KULTURNÍCH SLUŽEB SVITAVY

V posledním čísle Deníku Dětské scény vám přinášíme rozhovor s člověkem, který není na přehlídce Dětská scéna tolik vidět, ale bez něho bychom možná všichni neměli kde spát. Na jevišti jste ji mohli zahlédnout pouze jednou, a to na zahájení divadelní části přehlídky, kdy Petr Mohr, vedoucí Střediska kulturních služeb Svitavy, představoval všechny své spolupracovníky a organizátory přehlídky a pozval je na jeviště. Vy, kteří jste přijeli později, již Dagmar Schulzovou na jevišti neuvidíte. Můžete si však přečíst následující rozhovor a dozvíte se, co paní Dagmar po celých 8 let, kdy se přehlídka koná ve Svitavách, jako členka organizačního týmu dělala. Letos si totiž divadelní hemžení užila naposledy, jelikož se stěhuje. Zastihla jsem ji, když zrovna stěhovala. Nikoli však sebe, ale fotografickou výstavu *Retro: Jak se žilo a Zdeněk Voženílek*, kterou jste si mohli po dobu přehlídky prohlédnout ve 3. podlaží Fabriky.

Můžete přiblížit, co všechno jste měla v průběhu těch 8 let na starosti?

Starala jsem se vždy o ubytování a stravování účastníků přehlídky. V posledních letech jsem se více starala o ubytování účastníků recitační části, ale pomáhala jsem i u části divadelní. Svitavy totiž nejsou až tak velké a je potřeba promyslet a hodně dopředu zajistit ubytování pro všechny dětské účastníky, jejich vedoucí, seminaristy, lektory a redakci. A letos nám odpadl internát, tak to bylo trochu komplikovanější, než jsme předpokládali. Stává se, že početnější soubory musíme sestěhovat takzvané na hromádku. Spí všichni pohromadě na matracích na zemi. Ale snažíme se splnit, pokud je to v našich silách, požadavky všech účastníků a lektorů seminářů i seminaristů. Jakub Hulák (odborný pracovník NIPOS ARTAMA v Praze, spoluorganizátor přehlídky, pozn. red.) nás vždycky trochu napíná. Nevíme kolik bude seminaristů, kolik souborů. Ale je to příjemné napětí. Jakmile jsou všichni ubytováni, napětí trochu poleví. Podle ubytovací kapacity se také odvíjí, jestli se třeba vejde do přehlídky i nějaký ten soubor navíc. A když nastane nějaký problém, tak se ho samozřejmě snažíme co nejrychleji vyřešit. Například když praskla voda v jednom ubytovacím zařízení. Jinak když je potřeba cokoli udělat, přinést, vyřešit, přestěhovat, uklidit, tak to udělám, pomůžu, přinesu, přestěhuju.

Jak dlouho před konáním přehlídky se začíná vše připravovat?

Začíná to zevrubnými poradami v Praze a i tady u nás ve Svitavách. Reflexí celého průběhu posledního ročníku, zhodnocením a naznačením přehlídky budoucí. Tyto porady se konají většinou někdy na podzim a v zimě daného roku. Musí to být takto dopředu, jelikož je nutné udělat rezervace na ubytování a vystavit objednávky. Každý rok totiž musíme znova ubytovací prostory rezervovat, nic není automaticky. Jelikož se přehlídka připravuje skoro tři čtvrtě roku dopředu, tak často nevíme, co všechno se ještě uděje do jejího data konání. Myslím tím různé rekonstrukce, změny u majitelů ubytovacích zařízení atd.

Kolik lidí tedy Dětská scéna ve Svitavách pojme?

Nevím ty počty zcela přesně, to by vám řekly spíš ekonomky, ale bylo zhruba 180 recitátorů a 250 osob z divadelní části. Zhruba tedy Dětskou scénu projde 450-500 lidí.

A byly nějaké ročníky početně nadprůměrné??

Před těmi osmi lety, když jsme přehlídku začínali spolupořádat, tak byly nadprůměrné. Poslední roky mám pocit, že se ten počet trochu ustálil a pohybuje se stále okolo těch 400-500 lidí.

A vy sama chodíte na představení? Máte čas si přehlídku užít?

Chodím na představení a velmi si užívám atmosféru přehlídky. Většina představení opravdu stojí za to. Baví mě lidi, kteří se dokáží pravidelně scházet za účelem vytvoření něčeho nového. Vždycky mě bavilo pomáhat něčemu. Jde o nastavení člověka. Když je nastaven, že všechno jde vyřešit, tak se to vždycky vyřeší.

Nevadí vám, že vaše práce a vy nejste tolik vidět?

Já opravdu nemusím být vidět. Důležité je, že přehlídka běží lehce a jakoby sama. To je známka toho, že je dobře zorganizovaná.

Děkuji moc za epesní rozhovor. Hana Volkmerová.

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE A – AUTOBIOGRAFICKÉ DIVADLO

Čtvrtý den semináře probíhal ve Stodole. Tam byly prezentovány osobní příběhy účastníků tentokrát jako divadelní situace. Hráči byli rozděleni do dvojic na základě losování předchozí den. Původní vypravěči měli připravenou fyzickou akci a jejich spoluhráči vyprávěli převzatý příběh, a to ve třetí osobě. Dvojice hledaly rovnováhu mezi vyprávěním a jednáním. Fyzická akce neměla děj ilustrovat, ale doplnit či rozvinout. Prezentace probíhaly na týchž místech jako předchozí den.

V reflexi seminaristé sdělovali, jak na ně výstupy působily a zda nastal posun od vyprávění směrem k divadlu. V některých výstupech šlo spíše o ilustrativní jednání a o vyjádření emocí, ale Susanne to brala jako příležitost k učení.

Následující den ve Stodole hráči zpracovávali osobní příběhy ve trojicích. Šlo o to, vybrat z příběhů esenci. Prezentace probíhaly ritualizovaně: autor příběhu řekl své divadelní jméno a se svými dvěma kolegy se vydal na místo realizace. Celá skupina je následovala. Poté byl příběh zahrán. Tentokrát chyběl vypravěč. Příběh byl sdělován pouze skrze jednání, případně s využitím rekvizit a jednotlivých slov. Na konci zazněla věta vystihující podstatu osobního příběhu (*věta II*). Hráči využívali možností prostoru a objektů v něm. Vzniklé příběhy budou večer prezentovány účastníkům Dětské scény.

Na závěr semináře došlo k propojení osobních příběhů s tématy bajky o kočce a myši. Hráči ve čtveřicích redukovali své *věty II* z osobních příběhů, aby vyjadřovaly akci: „Odejdu.“ „Nenechám ji v tom.“ „Promluvím s ním.“ „Já ho chytím.“ „Bojuji za svobodu.“ Nyní odhlédli od svých osobních příběhů a ve čtveřicích si vybrali slovo či slova, která asociovali na začátku semináře po čtení bajky (strach, přirozenost, manipulace, lest, překrucování pravdy, spolupráce s mocí, naděje, obětování, zaslepenost atd.). Tato slova se stala tématem pro hraní nové situace, přičemž hráči využívali svých redukováných vět. Susanne tento krok považovala za sběr dalšího materiálu, jež souvisí s ústředním tématem semináře – odvaha.

Další den se bude vyvíjet na základě témat a myšlenek vzešlých ze situací čtveřic. Je možné, že do procesu zkoumání tématu vstoupí ještě zvířecí postavy. Susanne zajímá, co do něj vnese aspekt zvířecí postavy. Může dojít například k tomu, že černá vdova se stane postavou, která bojuje za svobodu. Susanne se možná vrátí k *větám I*. Seminář můžeme vnímat jako sběr materiálu k tématu, co vše může odvaha znamenat, a také jako startovací moment k divadelní práci.

Zapsal Roman Manda

... SEMINÁŘE B – OD PŘÍBĚHU KE SCÉNÁŘI

Dnešní dopoledne strávili seminaristé pokračováním práce s textem *Prolhaný Henry Mawdsley* od Biana Jacquese. Na rozdíl od včerejška, kdy se nad ním zamýšleli v obecné rovině, dnes text *zevrubně* zkoumali, krátili a upravovali s ohledem na předpokládaný věk dětí, se kterými by mohli pracovat na jeho dramatizaci. Vybrané situace si seminaristé zkoušeli rozehrát a potom přepsat do scénáře.

Na závěr dnešního setkání jsem se účastníků semináře, s jakými dojmy budou odjíždět domů? Co nového jim seminář přinesl?

Dozvěděla jsem se, že pro ně byl inspirativní, otevřel jim nové úhly pohledu na práci s předlohou a ukázal nové postupy, které někteří hodlají využít ve své práci v oblasti dětského divadla. Mají dobrý pocit, že budou vědět, kam sáhnout pro předlohu a jak ji začít zpracovávat. Pro jiné – zatím ještě studenty – byl seminář povzbuzením, aby s prací s dětmi začali a nebáli se v ní využívat také literární předlohu.

Kromě určitého základního vhledu do teorie dramatické výchovy, dala Irina seminaristům nahlédnout do svých bohatých pedagogických zkušeností a využívala pro přiblížení tématu i četné příklady ze své praxe, což účastníci semináře také ocenili. Jako pozitivní vnímali také výběr textů, které jim Irina v průběhu semináře předložila jako materiál pro zkoušení. Tyto předlohy jim připadaly inspirativní a podněcovaly jejich fantazii.

V neposlední řadě se seminaristé zmínili o podnětných *cool* rozechřívacích hrách, kterými byl seminář proložen.

Následuje drobná ukázka úpravy textu z rukou seminaristky Aničky.

Před úpravou:

Henry vyfoukl bublinu, napůl špínu, napůl žvýkačku. „A co z toho budu mít já?“

Nick Lucifer zešíroka rozpažil.

„Svět, chlapče, celý svět! Ale jenom na týden. Může z tebe být největší kouzelník na světě, mistr světa v jízdě na prkně, zkrátka, co si budeš přát. Dorostenecký mistr světa v boxu, klavírní virtuos, počítařský čaroděj, cokoliv tě napadne.“

VČERA JSME VIDĚLI...

VČERA JSME VIDĚLI...

Henry hodil žvýkačku kachnám. Ani si té lepkavé kuličky nevšimly.
„Tak teda jo, dejte mi pero a já vám ten formulář vo změně vlastnictví podepíšu.“

Po úpravě:

Henry: A co z toho budu mít já?

Lucifer: Svět, chlapče, celý svět! Ale jenom na týden. Může z tebe být, co si budeš přát –klavírní virtuos, počítařský čaroděj... Cokoliv tě napadne.

Henry: Tak teda jo, já vám ten formulář podepíšu.

Zapsala Terezie Pecharová

... SEMINÁŘE C – HUDBA JAKO SOUČÁST INSCENACE ANEB SLOŽIT PÍSNÍČKU JE SNAŽŠÍ NEŽ SLOŽIT METRÁK UHLÍ

Včera jste měli možnost v Ottendorferově domě vidět výstup semináře C. Na pěti účastnících bylo zřejmé, že je pro ně mnohem snazší složit písničky než složit metrák uhlí. Lektor Karel Šefrna měl pravdu v názvu své dílny. Navíc jsem podle reakcí diváků nabył dojmu, že úvodní píseň Vlny si během přehlídky získala mnoho fanoušků. Důvodem je jistě i zdařilá pohybová choreografie. Proto všem pro radost otiskujeme texty těchto písní z úvodní pohádky Filozof a ústřice, která vychází ze stejnojmenné předlohy Jamese Thurbera. Třeba ji **upgradujete** a stane se z ní virální youtubový hit. V takovém případě by autorky došly zadostiučinění a zahřáli byste je určitě pocitem štěstí a budete **cool**.

Filozof a ústřice

Vlny, vlny, vlny.
Ke břehu je jenom kousek malý.
Moře špičky prstů omývá.
Houpání, koupání, kolébání.
Moře je hladina šedivá.
Moře je hladina šedivá.
Moře, slané moře, nekonečné.

*

Zvolna krok.
V hlavě mine rok.
Proud otázek.
Na zemi oblázek.
V písku stopy a je bos.

*

Nedozírnou cenu má,
kdo v lastuře se ukrývá.
Zahalená v tajemství.
Jaká je a jaká není.
Třpytivá, kulatá,
krásná.
Čistá i hambatá,
vzácná
perla, vzácná perla.
Perla, vzácná perla.

*

Ať máš život ústřice
nebo drápy racka, racka,
nakonec z nás všech zbude
jen bezvýznamná placka.
Jak to je, tak to je,
filozof filozofuje.
Jak to je, tak to je,
odpovědi hledá.
A to je taky třeba.

Cool písně zaznamenal Josef Pekárek

... SEMINÁŘE D – NA CO SI BUDEME HRÁT? ANEB OD NÁMĚTOVÉ HRY K DĚTSKÉMU DIVADLU

Do semináře Vlasty Gregorové se vracím po čtyřech dnech. Byl jsem zvědav, kam se práce seminaristů posune. Opustil jsem je v době, kdy měli za sebou aktivity spojené se společným nalaďením a vnímáním skupiny. Poté se pustili do práce s literární předlohou. Věnovali se knize *Ferda Páv a všelijaká zvířata* od Christiana Morgensterna. Já jsem je však zastihl, když už přešli k příběhu Josefa Čapka *Kluk, který se tuze bál pana doktora* (z knihy *Povídejme si, děti*). Měli společně vytvořeny živé obrazy a začali se věnovat námětovým hrám spojeným se zvolenými tématy. V tuto chvíli jsem byl požádán lektorkou, zda bych mohl opustit prostor, protože potřebují bezpečný prostor bez diváků.

Navracím se ve chvíli, kdy už mají konkrétní představy o živých obrazech. Začínají je drobně rozvíjet spolu se zapojením dvou vypravěček. Je patrné, že lektorka při procesu vychází z tvořivosti a autenticity v námětových hrách. Dává prostor pro jednoduché dílčí nápady v živých obrazech – drak, loupežníci, personifikace bolesti zubů prostřednictvím lehkého fackování kluka nebo díra v zubu. Zatím se nacházejí ve fázi, kdy potřebují zapracovat na pohybové a zvukové složce. Cílem primárně není zamýšlen veřejný výstup, i přesto, že takovou možnost zcela nezavrhují. Panují však drobné pochybnosti. Opouštím v tuto chvíli seminář...

... abych se s účastníky mohl sejít opět na večerní prezentaci. Nakonec se rozhodli se svým představením postavit před publikum. Oproti dopolední je znatelná přesnější práce s rytmem, objevují se nové zvuky doprovázející gesto a pohyb nebo vyšší hlasová a výrazová bohatost. Naopak mizí rekvizity meče a míče, jsou nahrazeny pantomimou. Ondra, jako jediný muž semináře, pak čelí několikanásobné přesile bolesti zubu ztvárněné v podobě facek od všech dívek. Účastníci byli mile překvapeni pozitivními reakcemi diváků a dosáhli tak na konci prezentace příjemného pocitu zadostiučinění.

Zapsal Josef Pekárek

... SEMINÁŘE E – CESTA DRAMABUSEM DO ZASTÁVKY INSCENACE

Navštívil jsem seminář ve chvíli, kdy končila úvodní část věnující se aktivitám spojeným s hledáním konfliktu v obrazech a situacích. Účastníci se pohybovali vyváženě prostorem nejen horizontálně, ale i vertikálně. Nastalo stronožka a téma obrazu znělo: na podrážce. „Jsem žvýkačka, která nelze sundat. Rýha v podrážce, která ničí botu. Sřep, který bodl majitele do nohy. Zlomený podpatek... A já to mám všechno na své botě a zrovna startuji na Zlaté třetě.“

Jak jsem vyrozuměl, pro dnešek nechali stranou přípravu na večerní výstup ze semináře. Měli potřebu reagovat nějak na předchozí blok představení, především po stránce konfliktu, gradace a opakování. Lektorka Kateřina Ondráčková přečetla dvě pohádky z knihy Jana Vladislava *ProPánaKrále!*, kde bylo hodně znatelné opakování situací (několikrát klepání na dveře, chůze postupně po jednotlivých schodech apod.). Seminaristé se rozdělili na dvě skupiny a každá z nich se pustila do pokusu o scénické ztvárnění opakování s důrazem na gradaci, divadelní zkratku a rytmus.

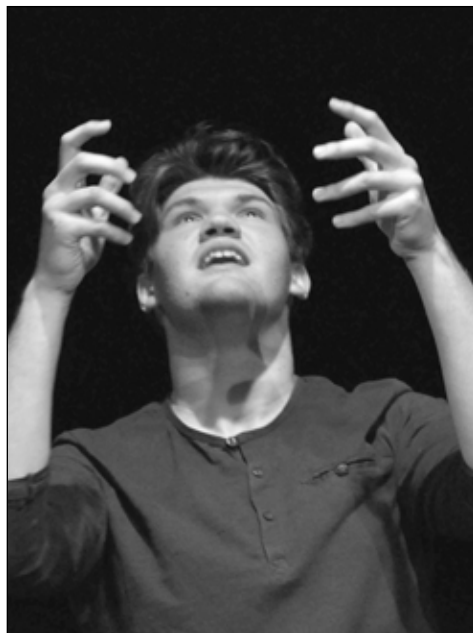
První část seminaristů se věnovala příběhu „prolhané Kateřiny“. Zvolili si jako hlavní dramatickou situaci několikeré klepání Kateřiny na strýce Vlka, který však není oblečen a musí na sebe „něco hodit“, než otevře. Přidali jednající vřesák s oblečením, který napomáhal gradaci a temporytmu. Lektorka upozornila, že přesto byli s akcí až příliš rychlí a že by si to zasloužilo zaměření na detail a ponechat čas divákovi na vytvoření představy a pointy.

Po sběru nápadů se obě skupiny pustily do krátkých příprav. Druhá část vytvořila pohybově-rytmickou sekvenci příběhu „Sally s rukavicemi“. Zaměřili se detailně na scénu, v níž čaroděj přichází po dvanácti schodech k posteli prolhané Sally, a na každém kroku opakuje svou výhrůžku. Pohrávali si se skoro až tanečním pohybem hromadně ztvárňující postavu čaroděje. Choreografii doplnili rytmizovaným hlasem a zpěvem. Etuda vypadala velmi *epesně*. Včera večer jste měli možnost něco z toho vidět při prezentaci seminářů.

Bonusem na závěr byla zkouška připraveného seminárního výstupu. Měl jsem možnost spatřit niterný pohled na život Člověka prostřednictvím pohybových obrazů klíčových okamžiků jeho života. Doplnovaly ho dva dopisy mamince z období dětství a dospělosti a třetí ze stáří adresovaný Smrti. Na tyto charakteristické etapy života odkazují i tři druhy židlí, použité jako rekvizity. Dopisy se předčítaly v lehce rozehrávaných rodinných konstelacích. Vše bylo podbarveno jemnou hudbou. Po shlédnutí závěrečného rozhovoru se Smrtí jsem byl *cool*. Děkuji za silný zážitek.

Josef Pekárek

VČERA JSME VIDĚLI...

VČERA JSME VIDĚLI...

Králíci

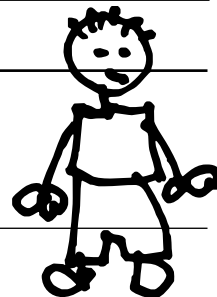
Šťastný princ

Zrádce

ZAPSALI JSME...

... Z DISKUSÍ LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 5. BLOKU

KRÁLÍCI / SZUŠ TRNKA, PLZEŇ

Soubor pod vedením Michala Stona obohatil přehlídku o žánr akčního filmu na jevišti. Představuje skupinu dětí ze sídliště charakterizovanou mobilními telefony, facebookem nebo tím, že si vzájemně nepamatují svá jména. Opustit každodenní pasivitu a vydat se do smrtelného nebezpečí je donutí jejich vlastní zmutovaní domácí králíčky. Takto nastavená situace pohrávající si šikovně s prvky z reálného života současných dětí, by mohla v kombinaci se zvoleným akčním žánrem výborně sloužit nadsázce a hravosti.

Akční žánr jasně nastavuje užití filmové hudby a práce se světly. Tyto prostředky však válcují hereckou práci souboru, která překvapivě málo využívá typické prvky zvoleného žánru. Výborné je například šplhání na mrakodrap znázorněné plazením se herců po zemi či přeskakování z jedné střechy na druhou. Mnohé scény jsou však spíše neurčité či retardující. Nejde ani tak o nedostatek nápadů jako spíše o nedohrávání závažnosti situací. Ačkoli jsou postavy z počátku záměrně charakterizovány povoleností nad displeji telefonů, žánr i vývoj děje by je měl nutit postupně tuto pozici opustit. Herci by měli investovat do situací více energie a dávat jasně najevo, že postavám nejde o nic méně než o život.

Důležitou vlastností zvoleného žánru je ovšem i typická (a logická) výstavba děje, na kterou však inscenace zejména ve druhé polovině rezignuje. Není zcela jasné, co děti s králíky hodlají udělat, když je dostihnou, v čem spočívá oběť hlavního zločince, proč děti říkají, že zachránily svět, když králíčí mutace vyprchala sama atd. V průběhu hry se potom objevují témata, která v nás vzbudí očekávání, ale nejsou dořečená. Za všechny uvedme mobilní telefon, tak výrazně akcentovaný, že jeho podíl na konečném řešení konfliktu působí jako nezbytnost.

Ovšem ačkoli je inscenace v mnohém zmatečná, neztrácí se z ní jasná zpráva o svobodném a zábavném procesu tvorby. A to se také počítá.

ŠŤASTNÝ PRINC / PARAMIAN, DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA SVITAVY

Pohádka O. Wilda Šťastný princ je předlohou stejně přitažlivou, jako zrádnou. Její podstatou je ironický komentář společnosti. Když ten se vypustí, je velké nebezpečí, že nám v rukou zůstanou krásná slova a lehce přeslazený příběh bez přesahu. Tato vábnička zlákala do svých tenat i čtyřčlenný soubor vedený Janou Mandlovou.

Velmi pečlivě do detailů vypracovaná inscenace jako by chtěla hlavně sloužit oné lákavé „kráse“ textu. Volí k tomu rozličné nástroje, se kterými dokáže dobře pracovat: Disponované vyprávěčky přirozeně komunikující s publikem, soustředění a hudebně nadané představitelky dvou hlavních rolí, housle, kytara, něžné melodie, světla a světýlka atd.

Co je to však platné, když se pod tou krásou vytratilo vše zajímavé a smysluplné z původního Wildova textu. Zůstalo jen jakési sentimentální podobnost s poučením, podpořené „pěknou“ leč nesourodou výpravou, postrádající výtvarný záměr či názor. Zůstala zkrátka inscenace, jíž chybí pro divadlo tolik potřebné vztahy mezi postavami a s nimi také vztahy inscenátorů k příběhu a jeho postavám. Bez nich je však těžké dobrat se smyslu díla.

Nezbývá než doufat, že si velmi šikovný soubor splnil zcela pochopitelnou potřebu zabývat se něčím vznešeným a krásným a do další práce se pustí s větší vervou, svobodou a chutí komunikovat.

ZRÁDCE / 7. ROČNÍK LDO ZUŠ JINDŘICHŮV HRADEC

Absurdní povídka Ivana Vyskočila byla napsána v 60. letech. Snaha učitelů přimět žáky ke zlobení a lenosti, aby byl zachován systém, který je sice postavený na hlavu, ale zajišťuje učitelům neomezenou moc, však zřejmě stále rezonuje se zkušenostmi současných mladých lidí. Dodnes přeci škola čelí kritice, že se děti učí pro ni a ne pro život. Toto téma je pro studenty zřejmě zajímavější než s dobou vzniku spjatý obraz společnosti založené na lži, zradě a úplatcích (i když ani ten není zcela bez aktuálnosti).

Soubor pod vedením Jiřího Rezka se snaží hledat nejrůznější možnosti rozehrání textu. Každá situace je vědomě zpracována a herci znají svůj úkol v ní. A některé momenty jsou opravdu zábavné. Přesto tu něco zásadně nehraje. Jednotlivé režijní nápady totiž nemají žádnou logickou návaznost, jednání postav postrádá přehledné motivace. Situace vznikají z ničeho a stejně tak zanikají. Zkrátka se zdá, že inscenace omylem zaměnila absurditu, která vyžaduje přísnou (byť svébytnou) logiku a závažnost za pouhou nesmyslnost či libovůli. Jenže absurdní situace, kde nejde neustále o všechno a věci postrádají (byť svébytný) smysl, nefunguje.

Text přitom dobře připravuje hercům hru neustálé proměnlivosti statusů, boje o moc nad situací, který je podstatnější než boj o holý život. Škoda, že nejsou vedeni, aby této hry využili. Když totiž nevíme přesně, o co usilují postavy, nemůžeme ani pochopit, o co jde inscenátorům – jaké téma povídky vlastně mají zapotřebí s námi sdílet. A to je škoda, protože lze předpokládat, že zjevně chytrí, disponovaní a sympatičtí herci svůj vztah k předloze – alespoň pro sebe – jistě našli.

ah

VČERA JSME VIDĚLI...

Kráľíci

Šťastný princ

Zrádce

VČERA JSME VIDĚLI...

Králíci

Zrádce

Šťastný princ

ZAPSALI JSME...

... Z DISKUSE O PŘEDSTAVENÍCH 5. BLOKU

KRÁLÍCI

Pojmy, které divákům vyvstaly byly: zmatenost, tma, chaos, efekty, červená, film, hudba, akčňák, králíci, léky, mobily, děti, rodinné vztahy, mazlíček, zodpovědnost. Někomu připadala zajímavá práce se světly, kterými byla navozena různá prostředí a místa, přestože kulisy byly jinak jednoduché. Jiným však způsob použití světla vadil – byla dlouho tma, aktérům nebylo vidět do obličejů, svícení baterkami oslňovalo publikum. Hudba navodila atmosféru a probudila velká očekávání, které ale postupem času nebylo naplněno. Navíc se zdála být příliš hlasitá a opakovala se moc často. Diváci přemítali nad žánrem inscenace – byl to horor nebo „akčňák“? Obsaženy byly i prvky absurdního dramatu, parodie. Tím, že se divákům nepodařilo identifikovat žánr, nefungovaly jim ani zvolené prostředky. Tápalo se i v tématu odehraného.

ZRÁDCE

Hlavní slova k představení: vtip, škola, postoje, pedagogická krize, vzorní studenti, podplácní, opak, hezká textová předloha, politika, absurdita. Přítomní se zaměřili v diskusi na tři oblasti témat. 1) Herní prostor – bylo oceněno využití okna pro příchod postav. Stejně tak bylo efektní hledání hlavního hrdiny ve zhasnutém sále mezi diváky. Někteří poprvé zažili „prázdný prostor“ jeviště. Studenti uvažovali, že to všechno bylo použito hlavně kvůli **epesnímu** diváckému zájmu. 2) Předloha – hovořilo se o její aktuálnosti, kdy jsou převráceny postoje učitelů a žáků. (Učitelé vyžadují lajdácké žáky.) 3) Charaktery postav – jejich neuvěřitelnost a nelogičnost. Pak je přítomným vysvětleno, že šlo o tzv. absurdní drama, kde je vše řízeno důsledně ad absurdum. Soubor však pracoval spíše s realistickým herectvím, což pak navozovalo představu karikatur. Tomáš Žižka podotkl: „Když vám to, co se tam dělo, přijde normální, tak to značí, jak je současná realita absurdní.“ Rada na závěr – mějte jasno v tématu, kterému podřídíte následně všechny složky. Dejte si hranice, abyste stvořili divadelně funkční výsek světa.

ŠŤASTNÝ PRINC

Diskutující se vyjádřili k inscenaci těmito asociacemi: jednoduchost, jemnost, loutky, světlo, hladivé, instrumentální doprovod, melancholie, hudební doprovod. Hovořilo se o vnějším dojmu a prostředcích divadla. Vesměs se všichni shodli na tom, že výtvarná stránka byla zajímavá. Problematika však byla estetika papírového městečka (s průhledy na kartonu) oproti soše prince z led světýlek. Kostýmy byly vhodné. Jaroslav Provazník se ptal, co se stalo s příběhem oproti Wildeově předloze. Zůstal pouze sentimentální příběh. Překvapivý byl i vpád dívek mezi diváky na začátku. Bohužel evokace zůstala nenaplněna. O symbolice rozdáváných sirek a květin nepanovala shoda.

Zapsali PepTer

... Z DISKUSÍ DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Poslední dětská diskuse Dětské scény 2018 působila zprvu, díky přečtení obálek s komentáři od diváků, spíše jako seznamka. Potom, co někteří hrající kluci obdrželi kontakty od svých obdivovatelů, mohla konečně odstartovat diskuse o představení **Zrádce** 7. ročníku LDO ZUŠ Jindřichův Hradec. Dozvěděli jsme se, že se soubor nejdříve skládal z osmi členů. Ti (podobně jako postavy učitelů v jejich hře) postupně odcházeli, nicméně čtyřčlenné partě to na chuti hrát neubralo. Povídku soubor inscenoval vtipně i díky přidání vlastních textů. Téma se podle jednoho z účastníků diskuse neslo v duchu: „Kdyby žáci nezlobili, tak to ty učitele ani nebaví.“

Druhá část diskuse byla věnována vystoupení **Králíci** souboru Kastrol (SZUŠ Trnka z Plzně). Akční, strašidelný, napínavý a dobrodružný – těmito slovy vystihli dětské diváci děj celé inscenace. Zjistili jsme, že členové souboru Kastrol si celý příběh vymýšleli sami. Dle jejich slov si pouze chtěli zahrát v „akčňáku“. Motivem pro ně pak byla „záchrana světa“. Nadměrné použití mobilních telefonů pro mnohé diváky působilo jako obraz dnešní doby, jak jsme se ale dozvěděli, nebyl to záměr inscenátorů. Souboru byla pochválena hudba, loutky, světelná a různé filmové efekty.

Obsahem poslední debaty byla pohádka **Šťastný princ** od souboru Paramian z Dramatické školy Svitavy. Živá hudba v představení byla velmi oceněna. Zaznělo, že k navození atmosféry přispěl i počáteční vstup hereček mezi diváky a jejich následné obdarovávání sirkami nebo květinami. Předlohu od Oscara Wildea soubor upravil tak, že smrt vlaštovky a šťastného prince působila jako oběť dobra.

Zapsaly Markéta Harudová, Daniela Kuncířová 2. lyceum a Nicol Čiháková 3. lyceum SOŠPg Čáslav

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

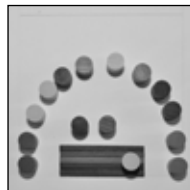
... LEKTORY DĚTSKÉHO
DISKUSNÍHO KLUBU

Položili jsme dvěma lektorům dětského diskusního klubu tři stejné otázky: Čím je pro vás dětské divadlo? Může hrát divadlo každý? Jaké divadelní představení bylo pro vás v poslední době zážitkem? A poté jsme je a organizátora přehlídky požádali o vytvoření kompozice, kterou by znázornili svou představu divadla za využití kapesní francouzské hry Jeu de la tour.

HEDVIKA ŠVECOVÁ

1. Zážitkem, překvapením a takovým malým utkáním. Od začátku první minuty představení se stávám zapáleným fanouškem.
2. Na širokou otázku široká odpověď - nejspíš ano.
Záleží na druhu divadla a pokud se do toho počítá i občasně divadýlko v životě, jsou ho téměř všichni lidé schopni :)
3. Ezopovy bajky divadla KAKÁ.

VÍT ZBORNÍK

1. Dětské divadlo je pro mě učitelem. Učitelem, který mě učí, jak být při mých vlastních divadelních projektech (i třeba s tzv. dospělými) otevřený, nápaditý a spontánní. Vždyť většina opravdu skvělých inscenací, které jsem za svůj (poměrně krátký) život viděl byla dětská.
2. Nejen, že může. Měl by! Představme si, že by naši politici prošli všichni dramafákem, který učí hlavně a především nebrat sebe sama zas tak vážně. To by bylo! Juch!
3. V rámci Divadelní flóry jsem byl na inscenaci You are here divadla Ponec. Prozradím jen to, že po konci představení seděli diváci i aktéři společně na jevišti, drželi se za ruce a spontánně se bavili. Najednou jsme zase

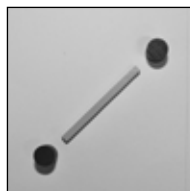

byli to lidstvo, kde neexistuje „cizí“ člověk. Inscenace, která nás navrácí do své podstaty. Co víc si přát. Opravdu.

JAKUB HULÁK

Odborný pracovník NIPOS ARTAMA v Praze a organizátor celostátní přehlídky dětského divadla Dětská scéna 2018.

HÁDEJ, HÁDEJ...

... KDO SE SKRÝVÁ NA OBRÁZKU?

Dovolili jsme si malou legráčku a trochu jsme jednoho z lektorů zkrášlili. Poznáte, kdo se skrývá na obrázku? Pokud se domníváš, že jsi ho poznal, usměj se na něj, až ho potkáš. Pokud ti úsměv oplátí, můžeš si být jistý, že je to on. Pokud nic, tak nic. Můžeš zkusit úsměvy na další lektory. Pokud máš pocit, že se dnes na tebe všichni smějí a ty se nemůžeš dobrat toho, kdo je osoba na obrázku, nic si z toho nedělej, odměnou nechť je ti usměvavý den.

POD REFLEKTOREM BARVA...

... ČERNÁ

Černou bychom za barvu ani neměli pokládat, protože ji oko vnímá v případech, že z daného směru nepřichází žádné světlo. Černý pigment pohlcuje všechny barvy viditelného spektra. Možná to někomu může připadat zvláštní, ale lze ji chápat jako nejtmaší odstín bílé.

Černá barva má v západní tradici negativní význam, což má nejspíš původ ve vnímání noci jako nebezpečné. Je barvou tmy, symbolem smutku, zániku a smrti. V Apokalypse, která vypráví o zkáze světa, se praví, že slunce „zčernalo jako smuteční šat“. Černé šaty, černé vlajky, černé lodní plachty znamenají vždy nečistotu smrti.

Původně se černé šaty nosily při pohřbu, aby duch zemřelého černě oděnou osobu „přehlédl“ a nevezal si ji s sebou. Později se stala pohřební a smuteční barvou.

Obecně je to barva neštěstí, smutku, temného tajemství, tabu a magie, ale i zla. Věřilo se, že černá kočka přes cestu přinese smůlu, také spatřit černého havrana bylo zlé znamení. Černá patřila Satanovi, knižeti temnot, často ztělesňovanému právě černou kočkou nebo kozlem. Satanovi sluhové sloužili černou mši, černá byla barvou hříchu a špatným myšlenkám dodnes říkáme černé.

Jako „černý den“ se označují smutné či tragické události, **BTW** tak byly označeny i dny několika burzovních krachů.

Černý humor jsou vtipy založené na smrti a vraždách. Černá komedie je žánr využívající morbidních či tragických témat. Černá listina (blacklist) je seznam nežádoucích osob. Černý trh je označení pro nelegální obchod. Černá označuje neznámo.

Ve středověku ovšem platila černá i za barvu pokory, skromnosti a odříkání se světských radostí, proto byla zvolena pro roucha kleriků a mnichů. I černá má totiž svou dobrou tvář. Ve východních zemích je barvou plodnosti. Černé jsou mraky plné deště, který přináší životodárnou vláhu, černá je barva úrodné země. Černá tma je místem klíčení, vzníkání. Egyptanům symbolizovala znovuzrození a vzkříšení. Ve Španělsku je vnímána jako barva slavnostní.

Říká se, že lidé, kteří mají černou barvu rádi, jsou uzavření. Vyjadřují protest, vyhýbají se moderním věcem, odmítají svůj úděl a nevnímají řád a systém. Často nejednají moudře a jsou ukvapení. Mají tendenci o věcech až moc přemýšlet. Rádi působí na ostatní tajemně a neproniknutelně. Oblíbenost černé často ukazuje na vnitřní blok, vzdor nebo pád do nicoty.

Pro divadlo je ovšem černá zásadní barvou – do černého prostoru se dobře svítí, dá vyniknout ostatním barvám a co nechceme, aby bylo vidět, se v černých šálách dobře skryje. Jak říká zkušený osvětlovač Jan S.: „Černá je nejlepší barva! Zhasneš a jdeš domů.“ Tak dnes už zhasneme a jedeme domů.

terpep

... NA DOJMY Z PŘEDSTAVENÍ PÁTÉHO BLOKU

Markéta (17 let)

Terezka (17 let)

Katka (17 let)

Mě se nejvíce líbila hudba ze známých akčních filmů. Zaujala mě scéna šplhání po domě.

Týna (17 let)

Zaujala mě práce se světlem a znázornění panelového domu v noci. Závěr příběhu jsem úplně nepochopila...

Kristýna a Hanka (8, 9 let)

Tohle jsem asi nepochopila. Bylo to hezký,
líbili se mi králíčky.

KačKuč (19 let)

Líbilo se mi to a obdivuju to, kolik toho děti naběhaly, protože já tohle nenaběhám za celý rok.

Pepa (29 let)

Nejzajímavější bylo využití absurdních prvků v dětském divadle a otočení situace naruby.

Ája (18 let)

Líbila se mi práce s oknem (iluze výškového postavení okna, které bylo znázorněno mluvením na začátku představení, prolézání oknem a vypadávání z okna bylo skvěle uvěřitelné, záclona tvořila skvělou iluzi okna...), mrzelo mě, že jsem někdy zcela nerozuměla tomu, co říkají.

Kateřina (16 let)

Představení mne bavilo. Bylo vtipné a příjemné.

Andul (18 let)

Bavila mě absurdita příběhu a celkový humor. Každý z učitelů byl něčím vtipný. Líbilo se mi, jak vběhli do diváků a jak jsme na okamžik mohli být součástí toho všeho. Taký se mi líbilo, jak klučina hrál na harmoniku, to bylo skvělé.

ŠŤASTNÝ PRINC

Anička (18 let)

Celé představení na mě působilo jednou větou: V jednoduchosti je krása! Moc se mi líbila celková estetika scény, práce s hudebními nástroji, a hlavně ladnost hereckého výkonu.

Anča (18 let)

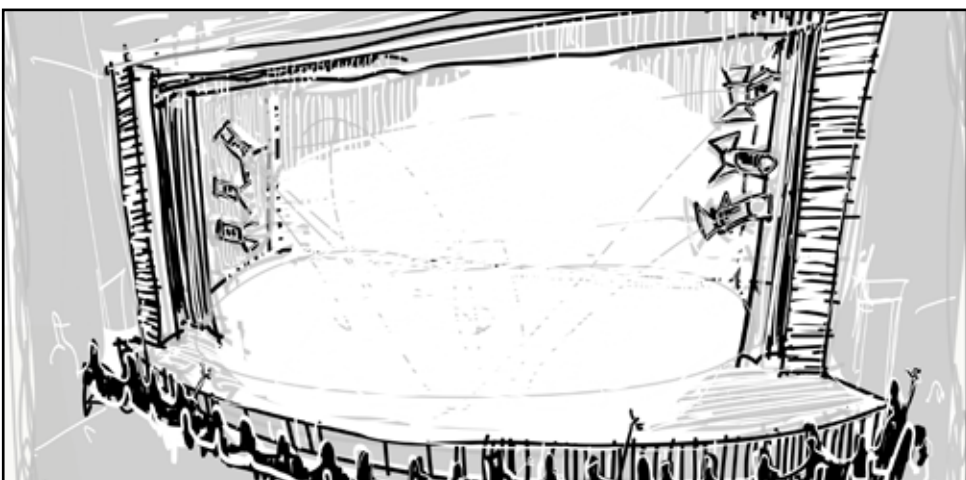
Ztvárnění tohoto představení se mi líbilo mnohem více než u stejnojmenného představení, které jsme viděli v dnech před tím. Líbil se mi začátek, kdy nás děti vtáhly mezi sebe.

Lenka (18 let)

Bylo to velice příjemné, plynulé představení. Obdivuju hudební doprovod a přednes. Vypadali, že nejsou vůbec nervózní. Byli skvělí. Nápaditost kulís byla úžasná.

NAKRESLI SI...

... SVŮJ DOJEM Z DNEŠNÍCH PŘEDSTAVENÍ

SEŠLO SE...

... SEMINÁŘ C Z MÉHO ÚHLU POHLEDU

Pan Karel, Kája, či jak ho zná většina Karel Šefrna, na mě působil od začátku velmi mile a bylo a je vidět, že je to umělec tělem i duší. Oceňuji jeho nadšení a odvahu s námi spolupracovat...

To, že budeme psát spousty textů, to jsem věděla. Ale první dva dny jsem chodila ze semináře unavená a deprimovaná, že jsem si říkala, že přejdu do jiného semináře. Bylo to tím, že jsme byly předhozeny před hotovou věc a rovnou jsme psaly a psaly... Bohužel pro mě bez vnější i vnitřní motivace.

Však když jsme v pondělí začali konečně zkoušet a více hrát na hudební nástroje a zpívat, začalo mě to i více bavit.

HUDBA JE MŮJ ŽIVOT A PSANÍ PÍSNÍ TĚŽ!

Myslím, že nakonec jsme se všichni stali velkou rodinou, která, když má pauzu, tak společně zpívá a hraje, i když nemusí. A všechny holky i pan Kája mi budou chybět a budu na ně vždy vzpomínat.

TŘEBA KDYKOLI USLYŠÍM SLOVO „VLNY“!

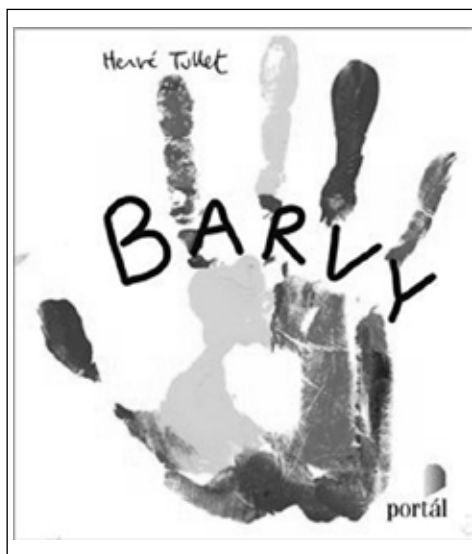
Alena Wernerová (18 let)

OKÉNKO PRO HRAVÉ...

Vystříhni a poskládej si obrázek Šťastného prince. Můžeš ho následně nalepit na bílý papír a vybarvit.

NA STOLKU REDAKTORŮ...

... KNIHA
BARVY

Letošním Deníkem Dětské scény se jako jedna z červených nití vinulo téma barva. Ve všech číslech jste se mohli dočíst o významech jednotlivých odstínů. Na závěr vás odkazujeme na zajímavý knižní titul, který by se pro vás mohl stát inspirací a obohatit tak vaši imaginaci, abyste byli šťastnější. Doufáme, že jste si nezapomněli všechna čísla obarvit.

Kniha autora oblíbené *Knížky* nás originálním a hravým způsobem vtahuje do světa barev, jejich kombinací a míchání. Stránky plné barevných otisků prstů, skvrn a šmouh rozvíjejí dětskou představivost, vedou je k poznávání barev a možností jejich míchání a vybízejí k tomu, strávit s hravou knihou veselé chvíle. Hervé Tullet je tvůrce populárních knih pro děti. Od autora vyšla též kniha *Souboj barev*.
Hervé Tullet: Barvy, 64 stran, Portál, 2015.

KOUTEK JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE...

... EPESNÍ

Přídavné jméno **epesní** znamená výborný, vynikající, vysoce kvalitní, podobně jako bezva, senza, prima. Používají se i varianty jako epesný, epes, epes ráres a epes rádes. Např.: *A stojí v něm artikl epes ráres.* (*Pan Kaplan má třídu rád, 1970*)

K etymologii tohoto slova se můžeme dočíst, že je to hovorový útvar ve smyslu výborný, dokonalý a vzniklo zřejmě z německého *etwas rares*, tedy něco vzácného. *Rar* je Německy „vzácný“ a *etwas*, které se nejprve změnilo na argotické *ebbes* a pak na *eppes* v jazyce jidiš, znamená „něco“. Židovští obchodníci tímto slovem vychvalovali své zboží. Dnes bychom mohli říct, že nabízeli „Něco“.

KOUTEK JAZYKOVÉ NOVOLOGIE...

... COOL

Čti kúl. Výraz **cool** znamená v doslovném překladu chladný, ale v tomhle významu ho v češtině nikdo nepoužívá. Obvykle je tím míněno skvělý, úžasný, hustý, moderní, boží. **Cool** je jeden z mnoha z anglistů, které do našeho jazyka běžně pronikají jak do hovorové mluvy, tak i do médií.

Být **cool** znamená být v pohodě, nad věcí nebo prostě mít styl. Anglická slůvka *free*, **cool** a *in* stojí u zrodu slovního novotvaru *frikulín*, které označuje člověka, jehož životní styl je možné shrnout právě těmito třemi slovy.

Zkrátka, když je někdo (nebo něco) **cool**, spadne vám čelist už při prvním pohledu. Nejvíce **cool** je ale být **cool**, vědět, že jsem **cool**, ale nedávat to najevo a nesnažit se být **cool**.

VYBARVI

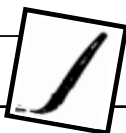
... ŠESTÉ ČÍSLO
DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY

Na stránkách tohoto deníku si můžete všimnout, u některých nadpisů, titulků, fotografií, článků a obrázků, malé ikony štětce. Co to znamená? Jste-li tvořiví tvorové a máte-li rádi barvy, tak si z černobílé tiskoviny můžete stvořit **epesní** barevnou. Záleží zcela na vás, jaké barvy použijete a jak **zevrubně** vybarvíte toto číslo. Ikona štětce je pouze nabídkou. Kreslete a vybarvujte, jak je libo.

red

VŠIMLI JSME SI...

ZPÁTKY V HRNEK

SEŠLO SE...

... TESÁNÍ

Dlouze jsme se v redakci zamýšleli nad pojmy adaptace, dramatizace a jevištní přepis. Po několikahodinové odborné debatě a snesením mnoha faktických argumentů jsme tyto pojmy prozříteli a máme jasno. Shodli jsme se však, že nám chybí v tomto výčtu jeden jev, kterému nebyl dosud teatrologie přiřazen odborný pojem. Označili bychom jej jako jevištní tesání. Je to forma, kdy potřebujete dlátko a kladívko a své představy tesáte přímo na prknech, jež znamenají svět. Dosáhnete tím velké trvanlivosti vašeho jevištního díla, neboli tesu. Bohužel však zrovna u tesu o to tvůrce většinou vůbec nestojí.

Na druhou stranu správný divadelník by si měl alespoň jednou za život pořádně tesnout. Pokud na otázku: „Už jsi tesal?“ odpovíte „Tesal“, řadíte se mezi otesané divadelníky, kteří si ve svém nitru s láskou ke všem tesářům uchovávají hesla:

Kdo nikdy netesal, jako by nebyl.

Tesáním ke zdravému růstu.

Tesni si, to tě posílí.

Vaše neotesaná otesaná redakce

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 6.

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Terezie Pecharová, Veronika Rodová, Roman Manda, Josef Pekárek, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 6 - 13. června 2018 v 21:29. Náklad 80 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA INTERNETU

www.drama.cz/ds

DĚTSKÁ SCÉNA NA FACEBOOKU

www.facebook.com/DetskaScena/

REDAKCE DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY...

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2018

ČTVRTEK 14. ČERVNA

8.30–12.00

semináře A–E

Fka, OttD

Fka
OttD

Fabrika Svitavy
Ottendorferův dům

